

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 5 września 2023 r.

Pozycja 230

POSTANOWIENIE z dnia 13 kwietnia 2023 r. Sygn. akt Ts 141/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.J. w sprawie zgodności:

art. 424⁸ § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.), z:

- a) art. 77 ust. 1 i 2 w związku z art. 45 ust. 1 oraz w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- b) art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji,
- c) art. 176 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 10 maja 2021 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia na tle następującego stanu faktycznego.

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z 26 listopada 2019 r. (sygn. akt [...]) oddalił powództwo skarżącego wniesione przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Rejonowego w T.

Wyrokiem z 6 marca 2020 r. (sygn. akt [...]) Sąd Apelacyjny w K. oddalił apelację skarżącego. Następnie skarżący wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem tego orzeczenia, która została odrzucona przez Sąd Najwyższy postanowieniem z 27 stycznia 2021 r. (sygn. akt [...]).

Prezes Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 10 czerwca 2021 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 22 czerwca 2021 r.) wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez doręczenie odpisów lub poświadczonych za zgodność z oryginałem wszystkich dołączonych do skargi załączników oraz dodatkowo, wraz z ich czterema kopiami, wyroków: a) Sądu Okręgowego w K. z 26 listopada 2019 r. (sygn. akt [...]), b) Sądu Apelacyjnego w K. z 6 marca 2020 r. (sygn. akt [...]).

Skarżący pismem z 28 czerwca 2021 r. (data nadania) odniósł się do zarządzenia oraz przesłał wskazane w nim dokumenty.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 15 lutego 2022 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 22 lutego 2022 r.) skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez: 1) sprecyzowanie przedmiotu skargi konstytucyjnej przez wyjaśnienie, czy skarżący kwestionuje art. 424⁸ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.) w całości (tj. § 1 i 2), czy tylko § 1 tego przepisu; 2) wskazanie, które wolności lub prawa skarżącego, wyrażone w art. 77 ust. 1 i 2 w związku z art. 45 ust. 1 oraz w związku z art. 176 ust. 1, a także w art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1, jak też w art. 176 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zostały naruszone przez zakwestionowany w skardze przepis; 3) wskazanie, po wykonaniu punktu 2 zarządzenia, w jaki sposób zakwestionowany w skardze przepis narusza wolności lub prawa skarżącego wynikające z powołanych jako wzorce kontroli art. 77 ust. 1 i 2 w związku z art. 45 ust. 1 oraz w związku z art. 176 ust. 1, jak też art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1, a także art. 176 ust. 1 Konstytucji; 4) uzasadnienie zarzutu niezgodności zakwestionowanego w skardze przepisu z prawami lub wolnościami konstytucyjnymi wynikającymi z wzorców kontroli, o których mowa w punkcie 2 i 3 niniejszego zarządzenia, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie; 5) doręczenie poświadczonego za zgodność z oryginałem dołączonego do skargi załącznika – kopii koperty, w której przesłano pełnomocnikowi skarżącego postanowienie Sądu Najwyższego z 27 stycznia 2021 r. (sygn. akt [...]).

Skarżący odniósł się do tego zarządzenia w piśmie z 2 marca 2022 r. (data nadania).

Zdaniem skarżącego zakwestionowany przepis, nie przewidując jakiegokolwiek drogi odwoławczej od orzeczenia odmawiającego rozpoznania skargi, jest niezgodny z dyspozycjami art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 Konstytucji oraz art. 176 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub jest oczywiście bezzasadna.

2. Skarżący uczynił przedmiotem zaskarżenia art. 424⁸ § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (obecnie: Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, ze zm.; dalej: k.p.c.) stanowiący, że Sąd Najwyższy odrzuca skargę, jeżeli ulegała ona odrzuceniu przez sąd niższej instancji, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 424⁵ § 1, jak również skargę z innych przyczyn niedopuszczalną. W uzasadnieniu skargi konstytucyjnej skarżący doprecyzował, że kwestionuje wyżej wymieniony przepis w zakresie, w jakim uniemożliwia wniesienie środka zaskarżenia na postanowienie wydane w ramach wstępnej kontroli skargi skutkujące odrzuceniem skargi.

3. Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 15 lutego 2022 r. skarżący został wezwany – w trybie art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK – do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej w terminie 7 dni od dnia jego doręczenia. Zarządzenie doręczono pełnomocnikowi skarżącego 22 lutego 2022 r. W jego treści, zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p.TK, zawarto pouczenie, że w przypadku nieusunięcia braków w wyznaczonym ter-

minie, wydane zostanie postanowienie o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Termin usunięcia braków upływał 1 marca 2022 r. Natomiast skarżący przesłał pismo procesowe, w którym usunął braki skargi dopiero 2 marca 2022 r. (data nadania), czyli już po upływie przewidzianego terminu.

Wobec nieusunięcia braków formalnych w wyznaczonym terminie, Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p.TK – odmówił nadania badanej skardze dalszego biegu.

4. Niezależnie od powyższej przesłanki, samodzielnie przesądzającej o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, Trybunał wskazuje także na inne uchybienia uniemożliwiające przekazanie jej do kontroli merytorycznej.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego dla zbadania zgodności z Konstytucją przepisów zamykających drogę sądową bądź uniemożliwiających (zdaniem skarżącego) wniesienie do sądu określonego środka prawnego konieczne jest uprzednie uzyskanie orzeczenia w przedmiocie odrzucenia niedopuszczalnego z mocy prawa środka. Dopiero dysponując takim orzeczeniem, skarżący mógłby dochodzić stwierdzenia naruszenia prawa do sądu. Należy zwrócić uwagę na to, że o naruszeniu prawa podmiotowego uzasadniającego wystąpienie ze skargą konstytucyjną można mówić tylko wówczas, gdy spełnia ono kryterium aktualności. W związku z tym konieczne jest wykazanie, że naruszenie ma charakter aktualny, a nie potencjalny. Taka sytuacja nie ma miejsca w niniejszej sprawie. W oparciu o dołączone do skargi dokumenty Trybunał stwierdza, że skarżący *de facto* nie dysponuje orzeczeniem, w którym sąd rozstrzygnąłby o prawie do zaskarżenia postanowienia Sądu Najwyższego z 27 stycznia 2021 r. Skarżący kwestionuje brak możliwości wniesienia środka zaskarżenia na postanowienie Sądu Najwyższego wydane w ramach wstępnej kontroli skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem ostatecznego orzeczenia, choć sam nawet nie próbował wnieść takiego środka. Oznacza to, że sytuacja, w której skarżący upatruje naruszenia swoich praw podmiotowych wskazanych w skardze, nigdy nie nastąpiła.

W konsekwencji, zarzuty stawiane w skardze nie odnoszą się do dołączonego do skargi postanowienia Sądu Najwyższego, wskazanego jako ostateczne. Trybunał zwraca też uwagę, że skarżący nie wykazał istnienia związku pomiędzy zarzucanym naruszeniem wskazanych w skardze wolności konstytucyjnych a postanowieniem Sądu Najwyższego.

Trybunał zwraca również uwagę, iż w złożonej skardze konstytucyjnej skarżący dużo miejsca poświęca na wyrażenie dezaprobaty w stosunku do samego postępowania sądu w jego sprawie. Podkreśla, że sąd dokonuje niewłaściwego zastosowania art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., wymagając od skarżącego *de facto* udowodnienia wyrządzonej szkody zamiast jej uprawdopodobnienia, co skarżący w swoim mniemaniu uczynił. Trybunał nie ma jednak kompetencji do badania zgodności z Konstytucją lub ustawami indywidualnych aktów stosowania prawa. Należy również podkreślić, że skarżący nie uczynił przedmiotem kontroli art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., a sformułowane w uzasadnieniu skargi konstytucyjnej zarzuty wobec postępowania Sądu Najwyższego nie mogą być przez Trybunał brane pod uwagę (zob. postanowienie TK z 20 lipca 2011 r., sygn. Ts 303/10, OTK ZU nr 6/B/2011, poz. 454).

Z tych przyczyn Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.